

Maatschappij- en gedragswetenschappen

A photograph of a traffic jam on a multi-lane road. The cars are viewed from the rear, with their taillights and rear mirrors visible. The scene is brightly lit, suggesting daytime. The text is overlaid on the center of the image.

**Maak kennis met
het onderzoeksprogramma
Duurzame Bereikbaarheid
van de Randstad**

Maak kennis met het onderzoeksprogramma Duurzame Bereikbaarheid van de Randstad (DBR)

Hoe hou je de Randstad op een duurzame manier bereikbaar in de toekomst? Dat is een flinke uitdaging, die tal van kennisvragen met zich meebrengt. Kennisvragen die alleen met een multidisciplinaire benadering kunnen worden beantwoord. In het kader van het programma Duurzame Bereikbaarheid van de Randstad werkt een aantal excellente academische multidisciplinaire onderzoeksgroepen hieraan.

Tien programma's

In 2008, 2009 en 2010 hebben verschillende interuniversitaire onderzoeksgroepen subsidie gekregen om onderzoek te doen. Het betreft de volgende programma's:

Toekenningen 2008 (vierjarige programma's met 4 tot 5 subprojecten)

- Synchronizing Networks: the modelling, use, governance and design of supernetworks
Programmableider dr. E.J.E. (Eric) Molin, TUD i.s.m. TUE en RUN
- The value of recreation: Now, and in a completely different future
Programmableider prof. dr. G.P. (Bert) Van Wee, TUD i.s.m. TUE en VU
- Towards a sustainable multimodal freight transport system for the Randstad
Programmableider prof. dr. ir. L.A. (Lori) Tavasszy, RUN i.s.m. TUD en VU
- TRISTAM: Traveller Response and Information Service Technology: Analysis and Modelling
Programmableider prof. dr. H.J.P. (Harry) Timmermans, TUE i.s.m. TUD en VU

Toekenningen 2009 (vierjarige programma's met 4 tot 5 subprojecten)

- CESAR: Climate and environmental change and Sustainable Accessibility of the Randstad
Programmableider prof. dr. M. (Martin) Dijst, UU i.s.m. UvA, RUN en WUR
- i-PriSM: Innovative Pricing for Sustainable Mobility
Programmableider prof. dr. E.T. (Erik) Verhoef, VU i.s.m. TUD en RUG
- SRMT: Strategy towards Sustainable and Reliable Multi-modal Transport in the Randstad
Programmableider prof. dr. ing. I.A. (Ingo) Hansen, TUD i.s.m. UT, UVA en VU

Toekenningen 2010 (2,5-jarige programma's met 2 subprojecten)

- The feasibility and impact of the transition to electric mobility in the Randstad
Programmableider prof. dr. G.P. (Bert) van Wee, TUD i.s.m. VU en RUG
- Mobility management and climate change
Programmableider dr. J.N. (Jos) van Ommeren, VU, i.s.m. UU
- Sustainable maintenance policy for infrastructure networks in the Randstad: a climate change perspective
Programmableider prof. dr. G. P.M.R. (Geert) Dewulf, UT, i.s.m. Alterra WUR

Op de volgende pagina's krijgt u meer informatie over deze programma's.

Achtergrond van Duurzame Bereikbaarheid van de Randstad

Het DBR-programma is een initiatief van de Ministeries van Verkeer en Waterstaat, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Economische Zaken. Het programma wordt door deze ministeries en door NWO gefinancierd, en sinds 2009 levert ook het Ministerie van LNV een financiële bijdrage. NWO, de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, voert het programma uit. De eerste onderzoeken worden in 2012 afgerond, maar uiteraard brengen NWO en de onderzoekers eerder al tussentijdse bevindingen naar buiten. Op de hoogte blijven? Kijk op de site en meld u aan voor de DBR-nieuwsberichten: www.nwo.nl/dbr

Een supernetwerk

Synchronizing Networks: the modelling, use, governance and design of supernetworks
2008-2012, TUD, TUE, RUN, www.nwo.nl/networks

Probleemstelling

De onderzoekers 'Synchronizing networks' ontwikkelen een supernetwerk waarin verkeer en vervoer van personen, belangrijke bestemmingen en activiteitenpatronen in tijd, ruimte en 'virtuele ruimte' met elkaar in verband worden gebracht. Zo krijgen ontwerpers en planners van ruimtelijke voorzieningen, mobiliteit en infrastructuur meer inzicht in gedragspatronen van reizigers.

Uitkomsten

Het programma biedt zicht op maatregelen en ontwikkelingen op het terrein van locatie-, ICT- en transportnetwerken die effectief zijn voor het bevorderen van de interne bereikbaarheid van de Randstad (met hun effect op de bereikbaarheid). De onderzoekers zullen onder meer kunnen aangeven welke supernetwerk-concepten haalbaar zijn met het oog op randvoorwaarden (percepties, preferenties, activiteiten) die reizigers stellen en die aanbieders van vervoersdiensten en locatievoorzieningen stellen, en wat de rol van ICT daarin zal zijn. Ook geeft het onderzoek antwoord op de vraag hoe haalbare en kansrijke supernetwerk-concepten concreet (dat wil zeggen ruimtelijk specifiek) kunnen worden vormgegeven en hoe groot de verwachte bereikbaarheidseffecten van deze concepten op korte en lange termijn zullen zijn.

Contactpersonen

Programmалеider dr. Eric Molin, e.j.e.molin@tudelft.nl

Subprojecten:

- Modelling of supernetworks, AIO Feixiong Liao, f.liao@tue.nl, begeleider Theo Arentze, t.a.arentze@tue.nl
- Use of supernetworks, AIO Chao Chen, cchen@tudelft.nl, begeleiders Eric Molin, e.j.e.molin@tudelft.nl, en Caspar Chorus, c.g.chorus@tudelft.nl
- The governance of supernetworks, AIO Sara Levy, s.levy@fm.ru.nl, begeleider Karel Martens, k.martens@fm.ru.nl
- Design of supernetworks, Wendy Bothe, w.bohte@tudelft.nl, Eric Molin, e.j.e.molin@tudelft.nl

Recreatief verkeer nu en later

The value of recreation: Now, and in a completely different future
2008-2012, TUD, TUE, VU, www.dbr.nl/leisure

Probleemstelling

Binnen het programma 'The value of recreation' willen de onderzoekers meer inzicht krijgen in de behoeften en keuzes van reizigers rond recreatie en mobiliteit, nu en in de toekomst. Ze nemen daarbij veranderende omstandigheden, zoals de stijgende vraag naar recreatie en de gevolgen van klimaat-verandering(sbeleid) mee.

Uitkomsten

Het programma zal antwoord geven op de volgende beleidsmatige vragen:

- Wat zijn mogelijk interessante recreatielocaties en welk type recreatie (en waar precies) zijn kansrijk onder welke langetermijn-condities?
- Welke mogelijkheden zijn er om recreatief verkeer buiten de spits af te wikkelen?
- Welke recreatievormen (inclusief hun locatie) kunnen een bijdrage leveren aan een aantrekkelijker vestigingsplaatsklimaat voor buitenlandse bedrijven?
- Welke vormen van collectief vervoer van en naar recreatiegebieden lijken kansrijk onder welke condities?
- Welke typen reactie lijken zowel economisch als ruimtelijk en qua mobiliteitsperspectief interessant?
- Welke rollen kunnen overheden spelen om maatschappelijk gewenste recreatie te stimuleren?

Contactpersonen

Programmалеider prof.dr. Bert van Wee, g.p.vanwee@tudelft.nl

Subprojecten:

- The value of recreational areas in metropolitan regions, AIO Tom Gosens, tgosens@feweb.vu.nl, begeleider Jan Rouwendal, jrouwendal@feweb.vu.nl
- Recreation and space: Dynamics of agenda formation and execution, AIO Anna Grigolon, a.b.grigolon@tue.nl, begeleider Astrid Kemperman, a.d.a.m.kemperman@tue.nl
- Traveller response to unconventional trends, AIO Sander van Cranenburg, s.vancranenburg@tudelft.nl, begeleider Caspar Chorus, c.g.chorus@tudelft.nl
- The planning of recreation: Choosing locations and managing accessibility, post-doc dr. Kees Maat, c.maat@tudelft.nl, begeleider Bert van Wee, g.p.vanwee@tudelft.nl

Duurzamer goederenvervoer

Towards a sustainable multimodal freight transport system for the Randstad
2008-2012, TUD, VU, www.nwo.nl/freight

Probleemstelling

Dit onderzoek richt zich vooral op het sterk groeiende goederenvervoer zoals zich dat in en rond de drie Randstedelijke mainports (de havens en Schiphol) afspeelt. De wetenschappers onderzoeken productie-, consumptie-, handels- en toevoerketens en buigen zich onder meer over het concept van overslagterminals en het vraagstuk van de stedelijke distributie.

Uitkomsten

Het onderzoek zal antwoorden kunnen geven op beleidvragen als:

- Wat zijn de logistieke behoeften van de bedrijven die gebruik maken van de Randstad-infrastructuur nu en in de toekomst?
- Welke voorzieningen moeten worden ontwikkeld op het gebied van multimodale infrastructuur en diensten?
- Welk beleid voor stedelijke distributie is nodig voor een duurzame levering van goederen aan de Randstadsteden?
- Wat zal het toekomstige volume van het goederenvervoer zijn in de Randstad, de aard van de supply chain en de verdeling over de verschillende modaliteit?
- Hoe zijn internationale supply chains en de nationale industrie met elkaar verbonden?

Contactpersonen

Programmaleider prof.dr. Lóri Tavasszy, l.a.tavasszy@tudelft.nl

Subprojecten:

- Modelling complex freight demand structures – trade and transport data, post-doc dr. Maureen Lankhuizen, mlankhuizen@feweb.vu.nl, begeleider Henri de Groot, hgroot@feweb.vu.nl
- Modelling complex freight demand structures – logistic chains, AIO Igor Davydenko, i.y.davydenko@tudelft.nl, begeleider Lóri Tavasszy, lori.tavasszy@tno.nl
- System optimization of multimodal freight networks, AIO Mo Zhang, mo.zhang@tudelft.nl, begeleider Bart Wiegman, b.wiegman@tudelft.nl
- A situated MAS for urban logistics in the Randstad, AIO Nilesh Anand, n.anand@tudelft.nl, begeleider Bert van Wee, g.p.vanwee@tudelft.nl

Slimmere reizigersinformatie

TRISTAM: Traveller Response and Information Service Technology: Analysis and Modelling
2008-2012, TUE, TUD, VU, www.nwo.nl/tristam

Probleemstelling

Het TRISTAM-project onderzoekt de manier waarop reizigers omgaan met reizigersinformatie, zoals reistijdvoorspellingen bij files. Hierbij nemen de onderzoekers de voortschrijdende ICT-ontwikkeling nadrukkelijk mee om ongewenste neveneffecten van reizigersinformatie, zoals verplaatsing van de congestie, te voorkomen.

Uitkomsten

Met de resultaten zal de invloed van reisinformatie op netwerkprestaties beoordeeld kunnen worden en zullen de impact en de doeltreffendheid van reisinformatie op bereikbaarheid beoordeeld kunnen worden. Ook zal het onderzoek inzicht geven in de omvang van niet-bedoelde externe effecten van reisinformatie. Het te vervaardigen model zal planners en beleidsmakers kunnen helpen om de waarschijnlijke gevolgen van de nieuwe generatie reisinformatie te beoordelen in termen van ruimtelijke factoren, zoals een verschuivende vraag naar ruimte. Ook zal het onderwerp licht werpen op de welvaartmaximaliserende organisatie van de markt van het wegvervoer in aanwezigheid van reis-complementaire ICT.

Contactpersonen

Programmaleider prof. dr. Harry Timmermans, h.j.p.timmermans@tue.nl

Subprojecten:

- Analysis and Modelling of Network Effects, AIO Ir. Giselle de Moraes Ramos, g.m.ramos@tudelft.nl, begeleider Serge Hoogendoorn, s.p.hoogendoorn@tudelft.nl
- Analysis and Modelling of Accessibility Effects, AIO Ruihua Zack Lu, r.lu@tudelft.nl, begeleider Caspar Chorus, c.g.chorus@tudelft.nl
- Analysis and Modelling of Spatial Externalities, AIO Zarah Parvaneh, z.parvaneh@tue.nl, begeleider Harry Timmermans, h.j.p.timmermans@tue.nl
- Analysis and Modelling of Economic Effects, AIO Sergejs Gubins, sgubins@feweb.vu.nl, begeleider Erik Verhoef, everhoef@feweb.vu.nl
- Integration and Show cases, post-doc Anna Kononova, a.v.kononova@tue.nl

Klimaatverandering, ruimtelijke ontwikkeling en vervoersgedrag (CESAR)

CESAR: Climate and Environmental change and Sustainable Accessibility of the Randstad 2009-2013, UU, UvA, RUN, WUR, www.nwo.nl/cesar en cesar.nvdv.eu

Probleemstelling

Klimaatscenario-onderzoek laat zien dat in de komende decennia Nederland en in het bijzonder de Randstad te maken krijgen met extreme weersomstandigheden zoals hittegolven en extreme neerslag. Het is te verwachten dat dit een grote invloed zal hebben op de leefbaarheid, gezondheid en verplaatsingspatronen van de bewoners en gebruikers van de Randstad. Terwijl extreme weersomstandigheden van groot belang kunnen zijn voor het functioneren van de Randstad zullen minder extreme veranderingen in het weer eveneens belangrijke veranderingen in gedragskeuzen op korte en lange termijn kunnen veroorzaken. Denk hierbij aan wijzigingen in bestemmings- en vervoerwijzekeuzen op korte en aan autobezit en woonlocatiekeuzen op lange termijn. CESAR wil groter inzicht in de betekenis van klimaat-/weersveranderingen op activiteiten- en verplaatsingspatronen, autobezit en woonlocatiekeuzen.

Uitkomsten

CESAR levert kennis en instrumenten op voor de strategische ruimtelijke planning in de Randstad en concrete ruimtelijke scenario's waarmee beleidsmakers om kunnen gaan met toekomstige klimaatveranderingen.

Contactpersonen

Programmaleider prof. dr. Martin Dijst, m.dijst@geog.uu.nl

Subprojecten:

- Impact of climate change on mobility and residential choices, projectleider Martin Dijst, m.dijst@geog.uu.nl
- Developing and evaluation of a modelling framework for urban weather and climate studies, projectleider, Bert Holtslag, bert.holtslag@wur.nl
- Improving integration of expert with tacit knowledge for strategic planning Processes, Luca Bertolini, l.bertolini@uva.nl
- Urban Strategy climate proof, projectleider Stan Geertman, s.geertman@geo.uu.nl

Innovatieve beprijzing van personenvervoer in de Randstad (i-PriSM)

i-PriSM: Innovative Pricing for Sustainable Mobility

2009-2013, VU, TUD, RUG, www.nwo.nl/iprism en

www.feweb.vu.nl/nl/afdelingen-en-instituten/spatial-economics/i-prism/index.asp

Probleemstelling

Innovatieve beprijzingssystemen kunnen bijdragen aan meer duurzame transportsystemen. Het onderzoek bestrijkt meerdere vervoerswijzen (voor wegtransport en openbaar vervoer), meerdere technologieën (zoals elektrisch versus conventionele brandstofauto's), meerdere betrokkenen (reizigers en belangrijkste stakeholders) en de interactie tussen infrastructuur en stedelijke netwerken. Er wordt expliciet rekening gehouden met de uitvoerings- en transitiefase. Bij de vaststelling van de effecten worden transportspecifieke aspecten zoals interacties tussen weg- en openbaarvervoersprestaties en beprijzing meegenomen, maar ook wederzijdse interacties tussen ruimtelijke stedelijke markten (werk, wonen, locaties). Ook wordt gelet op (strategisch) gedrag van lobbygroepen, (lokale) overheden en andere instanties, evenals op de context van meervoudige overheden (bijvoorbeeld lokaal en nationaal) en meervoudige private wegvervoerders, die op hetzelfde netwerk opereren.

Uitkomsten

Het onderzoek behandelt de belangrijkste kwesties bij ontwerp en implementatie van rekeningrijden, en zal daarom van groot belang zijn voor beleidsmakers die direct of indirect betrokken zijn bij Anders Betalen voor Mobiliteit en innovatieve prijsstelling in het openbaar vervoer in Nederland en in het buitenland.

Contactpersonen

Programmaleider prof. dr. Erik Verhoef, everhoef@feweb.vu.nl

Subprojecten:

- Implementation of transport pricing: an economic perspective, projectleider Erik Verhoef, everhoef@feweb.vu.nl
- Transport pricing: a multi-modal dynamic network perspective, projectleider Michiel Bliemer, m.c.j.bliemer@tudelft.nl
- Acceptability of transport pricing: a psychological perspective, projectleider Linda Steg, l.steg@ppsw.rug
- Implementation of road pricing: vehicle technology, governance, and institutional transition, projectleider Bert van Wee, g.p.vanwee@tudelft.nl

Samenhangende strategieën voor een duurzaam bereikbare Randstad

Strategy towards sustainable and reliable multi-modal transport in the Randstad (SRMT)
2009-2013, TUD, UT, UvA, VU, www.nwo.nl/srmt

Probleemstelling

Dit programma biedt een geïntegreerde wetenschappelijke benadering van grondgebruik, locatiekeuze en multimodale transportnetwerken, reisgedrag en transportbeleid. Zo wordt het mogelijk prestaties en impact van verschillende transitiepaden naar meer duurzame mobiliteit en verbeterde toegankelijkheid in te schatten en te waarderen. Het programma levert een geïntegreerde benadering voor transport, grondgebruik en transitieprocessen gebaseerd op een uitgebalanceerd model van unimodale en multimodale reizen inclusief intermodale terugkoppeling van capaciteitsbeperkingen.

Uitkomsten

Het te ontwikkelen model zal inzicht geven in de effecten van

1. toegenomen dichtheid van woningen, bedrijven, onderwijs, dienstverlening rond knooppunten van openbaar vervoer en spoorwegstations
2. hogere snelheid, frequentie, nauwkeurigheid, betrouwbaarheid en comfort van bus, tram en spoorwegdiensten
3. uitbreiding van transportinfrastructuur en capaciteitmanagement op basis van transportvraag, doorstroming in transportnetwerken, capaciteitsgebruik en milieu.

De resultaten zijn direct relevant voor mobiliteits- en ruimtelijke ordeningsbeleid dat is neergelegd in de kabinetsvisie Randstad 2040, de MobiliteitsAanpak, Adaptie Ruimte en Klimaat, de Strategische Kennis- en Innovatieagenda en het Programma Hoogfrequent Spoor, OV-SAAL, Stedenbaan.

Contactpersonen

Programmaleider prof. dr. ing. I.A. Hansen, i.a.hansen@tudelft.nl

Subprojecten:

- Spatial economic analysis of multimodal transport systems, projectleider Piet Rietveld, prietveld@feweb.nl
- Integrated transition strategy towards SFRMT, projectleider Luca Bertolini, l.bertolini@uva.nl
- Robust Multimodal Multi-objective, projectleider Erik van Berkum, e.c.vanberkum@utwente.nl
- Dynamic assessment of multi-modal transport networks, projectleider Rob van Nes, r.vannes@tudelft.nl
- Capacity management in SFRMT and reliable transport chains, projectleider Rob Goverde, r.m.p.goverde@tudelft.nl

Haalbaarheid en effect van de overgang naar elektrisch vervoer

The feasibility and impact of the transition to electric mobility in the Randstad
2011-2013, TUD, VU, RuG, www.nwo.nl/evs

Probleemstelling

De onderzoekers willen weten in welke mate consumenten bereid zijn over te stappen op elektrisch vervoer en hoe die overstap het autobezit, het autogebruik en dus de bereikbaarheid van de Randstad zal beïnvloeden. Ook bestuderen de onderzoekers de positie van andere partijen, zoals overheden, automobiellindustrie en energiebedrijven. Een van de vragen is hoe deze partijen tot samenwerking kunnen worden gestimuleerd, zodat zij meewerken aan de succesvolle introductie van elektrische voertuigen.

Uitkomsten

Er komt een antwoord op de volgende vragen:

- In hoeverre is een overgang naar elektrische voertuigen (EV's) aanvaardbaar voor de consument, en hoe zal een dergelijke overgang het autobezit en autogebruik beïnvloeden? (Project 1)
- Welke factoren zijn van cruciaal belang voor de positie van andere belanghebbenden behalve consumenten met betrekking tot elektrische voertuigen, en welke beleidsstrategieën kunnen deze actoren stimuleren om zo samen te werken aan een succesvolle introductie van elektrische voertuigen? (Project 2)

Contactpersonen

Programmaleider prof.dr. Bert van Wee, g.p.vanwee@tudelft.nl

Subprojecten:

- Economic and psychological aspects of the introduction of electrical vehicles, begeleider prof. dr. Piet Rietveld, prietveld@feweb.vu.nl
- An institutional and managerial scientific perspective on the transition to electric vehicles, begeleider prof.dr. Bert van Wee, g.p.vanwee@tudelft.nl

Mobiliteitsmanagement en klimaatverandering

Mobility management and climate change

2011-2013, VU, UU, www.nwo.nl/mobilitymanagement

Probleemstelling

Hoe werkgevers en werknemers omgaan met mobiliteitsvraagstukken is van cruciaal belang voor de bereikbaarheid van de Randstad. De onderzoekers bestuderen het effect van mobiliteitsmanagement door bedrijven, mede in relatie tot het privégedrag van medewerkers en overheidsbeleid op het terrein van het openbaar vervoer en de ruimtelijke ordening.

Uitkomsten

Het gedrag van ondernemingen in het algemeen en mobiliteitsmanagement in het bijzonder, zijn de sleutel tot duurzaam vervoer in de Randstad. Het is met name relevant vanuit een beleidsperspectief. Het onderzoek levert waardevolle inzichten op in innovatieve overeenkomsten zoals die van de Taskforce Mobiliteitsmanagement, en zal laten zien hoe men het huidige fiscale systeem kan verbeteren om goede vormen van mobiliteitsmanagement te stimuleren. Een dergelijk perspectief wordt zelden gehanteerd in wetenschap en beleid. De vraag is hoe de mobiliteit klimaatbestendig kan worden gemaakt.

Contactpersonen

Programmaleider dr. J.N. van Ommeren, jommeren@feweb.vu.nl

Subprojecten:

- Public Policy and Firm Mobility Management: Implications for Climate Outcomes, begeleiders dr. J. van Ommeren, jommeren@feweb.vu.nl en prof. dr. P. Rietveld, prietveld@feweb.vu.nl
- Mobility Management and Space-Time Patterns: Implications for Climate Outcomes, begeleider prof. M. Dijst, m.dijst@geog.uu.nl

Klimaatbestendig beheer en onderhoud van infrastructuurnetwerken

Sustainable Maintenance Policy for Infrastructure Networks in the Randstad: A climate change perspective

2011-2013, UT, WUR/Alterra, www.nwo.nl/maintenance

Probleemstelling

Wat zijn de gevolgen van klimaatverandering voor het beheer en onderhoud van de infrastructuur? De onderzoekers streven naar verbetering van de besluitvorming door organisaties in de Randstad die verantwoordelijk zijn voor het beheer en onderhoud van infrastructuur. De wetenschappers verbinden daarbij drie onderzoeksgebieden: klimaatverandering, infrastructuurprestaties en beleidsontwikkeling.

Uitkomsten

Er komt antwoord op de volgende vragen:

1. Wat is de impact van veranderende lokale klimatologische omstandigheden op de prestaties van het infrastructuurnetwerk in de Randstad?
2. Hoe kunnen klimaatgegevens worden opgenomen in de besluitvorming over beheer en onderhoud, zodat beslissingen hierover meer duurzaam en strategisch georiënteerd raken?
3. Wat zijn passende beheer- en onderhoudstrategieën in het licht van de gevolgen van klimaatverandering op de infrastructuur in de Randstad?
4. Hoe kan besluitvorming rond beheer en onderhoud in relatie tot klimaatverandering worden geïntegreerd in beleidsprocessen in de publieke sector in de Randstad?

Contactpersonen

Programmaleider prof. dr. G.P.M.R. Dewulf, g.p.m.r.dewulf@ctw.utwente.nl

Subprojecten:

- Impact of climate change on infrastructure networks, begeleider prof. dr. P. Kabat, pavel.kabat@wur.nl
- Implications of climate change for maintenance policy, begeleider prof. dr. G.P.M.R. Dewulf, g.p.m.r.dewulf@ctw.utwente.nl

Teksten, vormgeving en productie

YM de Boer Advies, Amsterdam

Fotografie

Shutterstock

Drukwerk

Imago Printing, Amsterdam

Uitgave

NWO, november 2010

Nederlandse Organisatie voor
Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)
Maatschappij- en Gedragwetenschappen

Bezoekadres:
Laan van Nieuw Oost-Indië 300
Den Haag

Postadres:
Postbus 93461
2509 AL Den Haag

Telefoon 070 3440 913 / 947
Fax 070 3832 841

www.nwo.nl/dbr

Het DBR-programma wordt medegefinancierd door
het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en
het Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie.

Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek